

Základná škola Pavla Horova Michalovce

ŠKOLSKÝ ROK: 2017/2018

8. ROČNÍK

VÝCHOVA UMENÍM

Vypracoval: Mgr. Katarína Balogová

Obsah

Charakteristika predmetu	2
Ciele učebného predmetu.....	2
Kľúčové kompetencie	3
Výkonový štandard	4
Obsahový ový štandard.....	Chyba! Záložka nie je definovaná.
Pedagogické stratégie	9
Učebné zdroje	9
Hodnotenie	10
Tematický plán	13

Učebné osnovy vypracované na základe Štátneho vzdelávacieho programu ISCED 2, schváleného 19.6.2008.

Charakteristika predmetu.

Vyučovaci predmet výchova umením patrí do vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra, nadväzuje na predmety hudobná výchova a výtvarná výchova v predchádzajúcich ročníkoch základnej školy. Má žiakom sprostredkovať živú skúsenosť umenia a svetové a národné kultúrne dedičstvo. Ťažiskovo vychádza z hudobného umenia a z vizuálnych umení – výtvarného, architektúry, dizajnu a filmu. Prierezovo obsahuje prvky literárneho a dramatického umenia. Zámerom tohto predmetu je optimálne formovať osobnosť – emocionalitu a intelekt žiakov tak, aby si prostredníctvom tvorivých činností a komunikácie s umením vytvárali svoj autentický spôsob bytia. Prostredníctvom činnostného vyučovania, vzájomným prepojením tvorivého a objaviteľského princípu vytvárať predpoklady na poskytovanie zážitkov, radosti, pozitívnych životných podnetov a znalostí tak, aby sa umenie stalo imanentnou súčasťou života žiakov.

Ciele učebného predmetu.

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu výchova umením je:

- rozlišovať hlavné umelecké druhy, opisovať svoje estetické zážitky z vnímania umeleckých diel,
- chápať význam estetických faktorov, estetickej činnosti v každodennom živote,
- chápať význam umenia v živote jednotlivca a spoločnosti a v kultúre,
- chápať význam kultúrnych a umeleckých pamiatok,
- porozumieť súčasnej umeleckej a kultúrnej tvorbe,
- zaujímať sa o kultúrne dedičstvo svojho regiónu, národa a štátu a zoznamovať sa s kultúrou iných národov a regiónov,
- získavať informácie o miestnom, národnom, európskom a svetovom kultúrnom dedičstve, vedieť ich spracovať a kriticky vyhodnocovať,
- získať vedomosti o významných umeleckých dielach z európskej tradície,
- vážiť si celosvetové kultúrne dedičstvo, kultúrne a umelecké hodnoty rôznych svetových kultúr, rešpektovať a tolerovať hodnoty iných kultúr,
- zaujímať zodpovedné postoje k súčasnej kultúrnej ponuke, k móde a k subkultúram,
- uplatňovať kritické myslenie voči mediálnej ponuke a iným súčasným kultúrnym procesom,

- mať základné interkultúrne kompetencie pre komunikáciu s príslušníkmi iných kultúr.

Cieľom vyučovacieho predmetu výchova umením je umožniť žiakom:

Kognitívne ciele

Na základe vedomostí o rôznych druhoch umenia, ktoré žiaci získajú predovšetkým vlastnou činnosťou:

- nadobudnú schopnosť uplatňovať tieto vedomosti pri aktívnom vnímaní a obsahovom sprístupňovaní umeleckých diel,
- spoznajú najvýznamnejších slovenských a svetových tvorcov diel rôznych umeleckých druhov a ich interpretov,
- diela typické pre kľúčové tendencie súčasného umenia, ako aj diela charakterizujúce štýlové znaky historických epoch,
- spoznajú najdôležitejšie vlastnosti vyjadrovacích prostriedkov rôznych umení, technické postupy, nástroje a médiá,
- na základe spoznávania a osvojovania si umeleckej výpovede domácich diel (výtvarných, hudobných, literárno-dramatických) v kontexte s európskou kultúrou získavajú úctu ku tvorcom a dielam svojej krajiny,
- na základe svojich činností v tomto predmete získavajú schopnosť vyjadrovať svoje emócie, vzťahy a postoje, teda komunikovať umeleckými prostriedkami,
- nadobudnú schopnosť otvorene prijímať, hodnotiť a oceňovať umelecké diela a umelecké prejavy vlastného národa, ale i iných národov a etník,
- dokážu analyzovať, porovnávať a syntetizovať poznatky a podnety z prírodných vied, geografie, histórie, etiky, literatúry, cudzích jazykov a vyhodnocovať ich vplyv na umenie,
- dokážu vytvárať projekty, v ktorých budú syntetizovať vlastné i prevzaté nápady z jednotlivých umeleckých oblastí v intenciách polyestetickéj výchovy.

Socioafektívne ciele

- prostredníctvom precítienia a pochopenia umeleckých diel žiaci dokážu prekonať svoj egocentrizmus a stotožniť sa do istej miery s autormi diel (empatia) pri zachovaní svojich vlastných názorov a postojov (asertivita),
- uprednostňovať autentické tvorivé riešenia vo vlastnom vyjadrovaní prostriedkami umenia a pri vnímaní umeleckých diel,
- dokážu bez predsudkov pristupovať k vnímaniu a rozširovaniu umeleckých hodnôt rôznych, kultúr,
- vedia prežívať výnimočnosť významných umeleckých osobností

- získavajú schopnosti spolupracovať v tíme, prevziať zodpovednosť za plánovanie, propagáciu, realizáciu i prezentáciu vlastnej práce i skupinových projektov,
- chápu umenie v jeho mnohorakých podobách a súvislostiach nielen ako ušľachtilý spôsob vyplňania voľného času, ale aj ako prostriedok skvalitnenia a skultúrenia svojho života.

Psychomotorické ciele

- na základe získaných zručností žiaci dokážu na primeranej úrovni realizovať svoje hudobné, výtvarné, pohybové a literárne predstavy a integrovať ich v individuálnych alebo skupinových projektoch,
- dokážu zostavovať auditívne, vizuálne i dramatické prvky do celkov tak, aby prostredníctvom nich vedeli vyjadriť svoje myšlienky, predstavy, postoje, a tak komunikovať s okolitým svetom,
- osvojujú si technické postupy potrebné na spracovanie materiálu (nahrávanie, montáž, strih, úprava akustického signálu, komunikácia a elaborácia prostredníctvom softvérov, vyhľadávanie umeleckých podnetov na internete a pod.

Výkonový štandard

Výkonový štandard určuje požiadavky na činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak na konci 8. roč. ZŠ povinne dosiahnuť. Sú uvedené v ŠVP, ktorý je dostupný online:

http://www.statpedu.sk/sites/default/files/dokumenty/statny-vzdelavaci-program/vychova_umenim_isced2.pdf

Obsahový štandard

Obsah vyučovania výchovy umením 8. ročníku rešpektuje psychické osobitosti detí nižšieho sekundárneho vzdelania, vychádza z ich záujmov, schopností, skúseností a vedomostí o svete. V tomto ročníku rozvíjajú sa také zručnosti ako sú počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav. To všetko napomáha žiakovi rozvíjať a vedome získavať nové vedomosti a zručnosti.

Obsahový štandard pre výchovu umením, ktorý má žiak dosiahnuť na konci 8. ročníka je vymedzený ŠVP, ktorý je dostupný online:

http://www.statpedu.sk/sites/default/files/dokumenty/statny-vzdelavaci-program/vychova_umenim_isced2.pdf

Prierezová téma	Realizovaná v tematickom celku
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ	Tradícia a identita
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA	Podnety umenia
MEDIÁLNA VÝCHOVA	Zvuk a obraz – jazyk umenia
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA	Prienik umenia a vedy
DOPRAVNÁ VÝCHOVA - VÝCHOVA K BEZPEČNOSTI V CESTNEJ PREMÁVKE	Populárna kultúra
OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA	Podnety umenia
FINANČNÁ GRAMOTNOSŤ	Zvuk a obraz
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI	Všetky

Pedagogické stratégie

- narušenie stereotypov či predsudkov konsenzuálnymi a diferenciacnými technikami, relativizovanie fixovaného názoru na skupinu aplikáciou priblíženia princípov multikultúrnej spoločnosti
- individuálne a skupinové formy práce, práca vo dvojiciach
- introspektívne metódy – spätná väzba a výpoveď o vnímaní, pocitoch a postojoch jedinca
- písomné metódy – projekty, opisy
- zapojenie digitálnych produktov na vyučovaní – materiály pripravené vyučujúcimi k jednotlivým témam,
- začlenenie hravých foriem – kvízy, hry
- motivačné metódy
- expozičné metódy

Učebné zdroje

SCHUBERTO VÁ, Jana a kol.2011. *Výchova umením pre 8. ročník základných škôl - pracovné materiály pre žiakov*. Georg, Žilina 2011. ISBN 978-8-08-940129-1

SCHUBERTO VÁ, Jana a kol.2011. *Výchova umením pre 8. ročník základných škôl - metodické materiály pre učiteľov*. Georg, Žilina 2011. ISBN 978-8-08-940125-3

Odborná literatúra, pracovné materiály vytvorené pedagógom, materiálno-technické a didaktické prostriedky, ktoré má naša škola k dispozícii, dvojjazyčné slovníky, obrázkové slovníky, multimedialne výukové CD ROM, obrazový demonštračný materiál

Hodnotenie

Predmet Výchova umením **nebude klasifikovaný známkou**, ale na základe rozhodnutia pedagogickej rady školy z dňa 5.9. 2016 sa tento predmet hodnotí slovne, a to: absolvoval(a)/neabsolvoval(a).

		Vytváranie obrazovej koláže	
<p>Počet hodín: 8</p> <p>Tradícia a identita</p>	<p>Mestské a vidiecke korene umeleckých prejavov</p> <p>Aký som a ako ma vidia moji spolužiaci</p> <p>Portrét spolužiaka: kresba hlavy, fotografický portrét, premeny tváre</p> <p>Gnomus</p>	<p>Väzby hudby a výtvarného umenia na konkrétne prostredie. Porovnanie kultúry a subkultúry mesta a vidieka.</p> <p>Vytvoriť hudobno-scénické modely typické pre život v meste a na dedine: dožinky, svadba, vynášanie Moreny.</p> <p>Vytvoriť stručný opis spolužiaka: celá trieda sa podieľa na opise jednotlivca. Vytvoriť vlastný portrét na základe sebareflexie. Fotografický portrét spolužiaka: dôraz na svetlo, výraz, vystihnutie charakteru, výsek reality, orámovanie. Portrét spolužiaka, práca s fotografickým portrétom spolužiaka - karikatúra, deformácie tváre. Využitie techniky roláže a koláže.</p> <p>Portrét spolužiaka, práca s fotografickým portrétom spolužiaka - karikatúra, deformácie tváre. Využitie techniky roláže</p>	<p>Vytvoriť hudobno-scénické modely typické pre život v meste a na dedine: dožinky, svadba, vynášanie Moreny.</p> <p>Vytvoriť stručný opis spolužiaka: celá trieda sa podieľa na opise jednotlivca. Vytvoriť vlastný portrét na základe sebareflexie.</p> <p>Vytvoriť portrét spolužiaka, odporúča zvládnuť kresbu tváre.</p> <p>Vytvoriť fotografický portrét spolužiaka. Vytvoriť fotografický portrét spolužiaka.</p> <p>Uviesť príklad na vyjadrenie charakteru, vlastností ľudí ako aj ich pocitov a nálad prostredníctvom hudby</p>

	Modlitba	a koláže. Človek a viera. Modlitba ako prostriedok vyjadrenia posvätného a transcendentna. Základné ľudské postoje. Modlitba ako prostriedok na vyjadrenie túžby po slobode.	Uviest' príklady z histórie, kedy ľudia bojovali za slobodu. Vypočúť si hudobné ukážky s touto tematikou. Vytvoriť modlitbu a v nej vyjadriť vlastné túžby.
Počet hodín: 4 Prieniky umení	Anjel Commedia dell'arte: postavy, masky, líčenie, kostým, dramatizácia	Barokový objekt, maliarstvo a sochárstvo. Divadlo a tanec – spojenie s hudbou a dizajnom. Interdisciplinárny projekt hudobnej performancie – komplexný prístup. Divadlo a tanec – spojenie s hudbou a dizajnom. Interdisciplinárny projekt hudobnej performancie – komplexný prístup. Divadlo a tanec – spojenie s hudbou a dizajnom. Interdisciplinárny projekt hudobnej performancie – komplexný prístup.	Navrhnuť a vytvoriť barokový objekt, konkrétne anjela rôznymi výtvarnými technikami, z viacerých materiálov. Vedieť charakterizovať commediu dell'arte a vymenovať hlavné postavy. Improvizovať pri realizácii hudobných a pohybových predstáv. Vytvoriť návrh masky pre vybraný typ divadelnej postavy. Uplatniť fantáziu pri líčení masiek na tvár. Vytvoriť krátky scenár s dialógmi postáv. Vytvoriť komplexne poňaté divadelné predstavenie.
Počet hodín: 3 Podnety umenia	Tangram – kubizmus	Vyjadrovacie prostriedky a ich štylizácia v umení. Ukážky štylizácie a transformácie tvaru vo výtvarnom umení – charakteristika kubizmu	Vytvoriť tangram a jeho prostredníctvom zložiť konkrétne tvary. Popísať techniku kubizmu a vymenovať hlavných predstaviteľov.

	Hip – hop	Prostredie a situácia. Reakcia na daný priestor, umenie vo verejných priestoroch	Vytvorí návrh na dotvorenie priestorov v škole prostredníctvom grafitov. Spoznať základné vyjadrovacie prostriedky a kompozičné princípy prezentovanej kultúry.
	Stvárnenie témy lásky v rôznych umeleckých dielach	Vyjadrovacie prostriedky a ich štylizácia v hudbe. Štýl a výraz emócií v hudbe.	Uviest príklady na stvárnenie témy lásky v rôznych druhoch umenia.
Počet hodín: 3 Prieniky umenia a vedy	Karneval Návšteva kultúrnej inštitúcie	Mestské a vidiecke korene umenia v medzinárodných kontextoch. Osobný kontakt s umením	Uviest charakteristické znaky, podobnosti a odlišnosti medzi vybranými karnevalmi sveta. Navštíviť galériu, múzeum, divadlo, kino a pod. – podľa možností regiónu a na základe dohody učiteľa so žiakmi.
Počet hodín:7 Populárna kultúra	Výrazové prostriedky filmu	Ukážky niektorých typov ozvučenia filmu, rôzne filmové a hudobné žánre. Význam hudby vo filme,	Ozvučiť konkrétnu filmovú scénu tak, aby zvuk dotváral jej atmosféru. Možnosť využiť PC program

	<p>Fantastická bytosť – surrealizmus, dadizmus</p> <p>West Side Story</p> <p>Záverečná hodina - Zamrznutie</p>	<p>tvorba vlastných zvukov.</p> <p>Ozvučiť konkrétnu filmovú scénu tak, aby zvuk dotváral jej atmosféru. Možnosť využiť PC program Audacity.</p> <p>Interdisciplinárny projekt hudobnej performancie: návrhy kostýmov, premena prozaického textu na dramatický, pohybové stvárnenie postáv, dialógy, paródia.</p> <p>Prostredie a situácia, inštalácia in situ – inštalácia vo verejných priestoroch.</p>	<p>Audacity.</p> <p>Vytvoriť fantastickú bytosť poskladanú z konkrétnych predmetných tvarov – priradiť jej charakterové vlastnosti a nadprirodzené schopnosti.</p> <p>Dramatizovať text balkónovej scény zo Shakespeareovej hry: Rómeo a Júlia - rozličné formy spracovania námetu. Navrhnuť kostýmy a kulisy.</p> <p>Flashmob – freeze mob vo verejných priestoroch školy.</p>
<p>Časová rezerva: 3 hodiny</p>			